Çocuk Beslenme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuk Beslenme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18710

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuk Beslenme Ölçe?i, ebeveynlerin çocuklar?na yönelik beslenme tutumlar?n? ve pratiklerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçe?in Türkiye'deki uyarlamas?, 2010 y?l?nda Polat ve Erci taraf?ndan Türk anneleri üzerinde gerçekle?tirilmi? olup, ölçe?in dilsel e?de?erlili?ini ve psikometrik özelliklerini **psikometrik özellikler** aç?s?ndan incelemi?tir. Ölçek, özellikle erken çocukluk döneminde sa?l?kl? beslenme al??kanl?klar?n?n olu?umunda kritik rol oynayan anne tutumlar?n? belirlemeyi hedefler. Elde edilen bulgular, ölçe?in Türk kültürüne **uyarlama** sürecinin ba?ar?l? oldu?unu ve geçerli bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Beslenme Ölçe?i, **Ebeveyn Beslenme Uygulamalar?**, Adaptasyon, Psikometri, Türk Anneler, Beslenme Tutumlar?.

Yazarlar

Sevinç Polat, Birgül Erci.

Amaç

Çocuk Beslenme Ölçe?i'nin temel amac?, ebeveynlerin (özellikle annelerin) çocuklar?n?n beslenmesi s?ras?nda sergiledikleri davran??lar?, k?s?tlay?c? tutumlar?, bask? yapma e?ilimlerini ve beslenme ortam?ndaki genel kontrol düzeylerini sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçe?in Türk kültürüne **Çocuk Beslenme Ölçe?i** (ÇBÖ) olarak uyarlanmas?, Türk popülasyonunda beslenme davran??lar?n?n kültürel ba?lamda do?ru anla??lmas?na ve de?erlendirilmesine olanak sa?lam??t?r.

Ölçek, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?larak, çocuklarda obezite, yeme bozukluklar? veya sa?l?ks?z beslenme al??kanl?klar?n?n geli?imi ile ebeveyn tutumlar? aras?ndaki potansiyel ili?kileri incelemek için güçlü bir araç sunmaktad?r.

Yap?

Çocuk Beslenme Ölçe?i, genellikle ebeveynlerin çocuklar?n?n yiyecek al?m?n? düzenlemek için kulland??? çe?itli stratejileri temsil eden çok boyutlu bir yap?y? ölçer. Bu yap?lar tipik olarak ?unlar? içerir:

K?s?tlama (Restriction): Ebeveynin çocu?un yedi?i yiyecek miktar?n? veya türünü kontrol etme

ARABPSYCHOLOGY.COM

derecesi.

Bask? Yapma (Pressure to Eat): Ebeveynin, çocu?u daha fazla yemeye veya belirli yiyecekleri tüketmeye zorlama e?ilimi.

?zleme/Gözetleme (Monitoring): Ebeveynin çocu?un ne kadar yedi?ini veya hangi yiyecekleri tüketti?ini dikkatle takip etme derecesi.

Polat ve Erci (2010) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?, bu temel yap?lar?n Türk anneler ba?lam?nda da geçerlili?ini koruyup korumad???n? ara?t?rm??t?r.

Geçerlik

Çocuk Beslenme Ölçe?i'nin Türk popülasyonundaki **Geçerlik** çal??malar?, öncelikle yap? geçerli?ine odaklanm??t?r. Polat ve Erci (2010) çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe formda da korundu?unu göstermek amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r.

Çal??mada ayr?ca içerik geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve dilsel e?de?erlik çal??malar? yap?larak ölçe?in Türkçe çevirisinin orijinal ?ngilizce forma uygunlu?u teyit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in Türk kültürü içerisindeki beslenme pratiklerini do?ru bir ?ekilde ölçme yetene?ine sahip oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda, Çocuk Beslenme Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirli?i incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen ayn? yap?y? ne derece tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Bu genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile rapor edilir.

Polat ve Erci (2010) taraf?ndan yürütülen ara?t?rmada, ölçe?in alt boyutlar? için kabul edilebilir düzeyde yüksek Cronbach Alfa de?erleri rapor edilmi?tir. Bu sonuçlar, Çocuk Beslenme Ölçe?i'nin Türk anneleri örnekleminde tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermektedir. Test-tekrar test güvenirli?i gibi di?er güvenirlik analizleri de genellikle uyarlama çal??malar?n?n bir parças?d?r, ancak ana referansta detayl? belirtilmeyen bilgiler için ilgili makaleye ba?vurulmas? önerilir.

Faktör Analizi

Türkçe Çocuk Beslenme Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla ke?fedici ve/veya do?rulay?c? faktör analizi (DFA) uygulanm??t?r. Bu analizler, orijinal ölçekte var olan teorik boyutlar?n (K?s?tlama, Bask? vb.) Türk örnekleminde de istatistiksel olarak ayr???p ayr??mad???n? test eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör analizi sonuçlar?, Türk annelerinin beslenme tutumlar?n?n, ölçe?in orijinal yap?s?yla tutarl? faktör yüklenmelerine sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n kültürel adaptasyon sürecinde ba?ar?l? bir ?ekilde korundu?unu kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Type: Uyarlama Ölçe?i (Adaptasyon)

Format: Genellikle 4 veya 5'li Likert tipi derecelendirme format?nda olup, kat?l?mc?lar?n beslenme davran??lar?na ne s?kl?kta kat?ld?klar?n? veya bu davran??lar? ne kadar onaylad?klar?n? belirtmelerini gerektirir. (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta bo? b?rak?lm??t?r, standart Likert format? varsay?lm??t?r.)

Language Available: Türkçe (Uyarlanan Form), ?ngilizce (Orijinal Form)

Population Group: Ebeveynler (Özellikle anneler)

Age Group: Ölçe?in uyguland??? ebeveynler (genellikle 18 ya? üstü). Ölçülen çocuk ya? grubu: Genellikle erken çocukluk dönemi (okul öncesi veya 2-5 ya? aras?).

Population Details: Türkiye'de ya?ayan, çocuklu anneler örneklemi.

Test Methodology: Öz Bildirim (Self-Report) ölçe?idir. Anneler, kendi beslenme pratiklerini de?erlendiren maddeleri doldurur.

Anahtar Kelimeler

ÇBÖ, Anne Tutumlar?, K?s?tlama, Bask?, Beslenme Prati?i, **Cronbach Alfa**, Yap?sal E?itlik Modellemesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?.

Affiliation Email addresses: sfpolat@mynet.com (Sorumlu Yazar Sevinç Polat)

Correspondence Address: Belirtilmemi? (Genellikle ilgili üniversitenin Hem?irelik Fakültesi veya Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü ile ili?kilidir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geli?tiricileri taraf?ndan belirlenen kullan?m izinleri ve telif haklar? geçerlidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Türkçeye **uyarlama** çal??mas? 2010 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle yazar?n izni gereklidir.

Sorumlu yazar ile ileti?ime geçmek için e-posta adresi: sfpolat@mynet.com

Kaynaklar

Polat, S. & Erci, B. (2010). Psychometric properties of the Child Feeding Scale in Turkish mothers. *Asian Nursing Research 4*, 111-121.

Orijinal makale (PDF) buradan indirilebilir: child-feeding-scale-toad.pdf

Çocuk Beslenme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için yukar?da referans? verilen akademik makaleye veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

Ancak, Çocuk Beslenme Ölçe?i (Child Feeding Scale) ba?lam?nda tipik olarak ölçülen alanlara örnek te?kil eden madde konular? ?unlard?r:

Çocu?umun ne kadar yedi?ini k?s?tlamam gerekir. (K?s?tlama)
Çocu?umun taba??ndaki her ?eyi bitirmesi konusunda ?srarc? olurum. (Bask?)
Çocu?umun ne tür at??t?rmal?klar yedi?ini sürekli kontrol ederim. (?zleme)
Çocu?umun kilo almas?ndan endi?e ederim. (Endi?e)

ARABPSYCHOLOGY.COM